

– багатоукладність економіки охорони здоров'я і багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією та заохоченням підприємництва і конкуренції;

– децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів та самостійності працівників охорони здоров'я на правовій і договірній основі [3; 4, с. 2].

Як бачимо, розвиток фізичної культури та спорту тісно пов'язаний з охороною здоров'я, так само безпосередньо та опосередковано пов'язані засади їх забезпечення. Можливо, з огляду на конституційну природу основоположних прав людини і громадянина, їх закріплення на рівні однієї конституційної норми в реаліях української дійсності, варто уніфікувати досліджені нами засади, що ймовірно дозволило підвищити ефективність механізмів їх реалізації. При цьому підкреслимо необхідність подальших досліджень згаданих категорій, засад державної політики у визначених сферах, особливостей реалізації та захисту прав у галузі фізичної культури і спорту, прав на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради (ВВР) України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про фізичну культуру і спорт : закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. *ВВР України*. 1994. № 14. Ст. 80.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я : закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. *ВВР України*, 1993. № 4. Ст. 19. С. 6–10.
4. Деріга В. В. Соціальна і гуманітарна політика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 178 с.
5. Nazarko Y. V., Kaminska N. V. Euthanasia and the human right to health care in Ukraine and European Union. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 4. С. 28–40.

Одержано 01.11.2018

УДК 130.2

Вікторія Анатоліївна ПЕРЦЕВА,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА СПІВІСНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ І СУЧАСНОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Одна із проблем культурного розвитку полягає в тому, що вплив масової культури на теперішнє суспільство далеко не однозначний і не вписується в просту бінарну схему «біле – чорне». Масова культура, як і будь-який соціальний феномен, потребує певного ідейного підґрунтя. Із упевненістю можна сказати, що таким історичним фундаментом для неї стала традиційна національна культура. Так, масова культура не створює еталонів національної культури, але вона трансформує матеріал цієї культури, усіяло його змінює, виводить на інший рівень і «перекладає» на іншу соціально-культурну мову. Використовуючи цей, певною мірою спрощений матеріал масова культура йде шляхом його подальшого пристосування. Так формуються яскраві життєві стереотипи людей про самих себе, про життя загалом.

У такому разі масова культура претендує на статус «національної культури» і може визначатися або як неаутентичний образ національної культури, або як колективна культура, котру підтримує велика кількість людей. Національна масова культура характеризується частковим спотворенням сюжетів і стилю, відокремленням від справжніх народних культурних традицій, «осучасненням» одягу, традицій, моральних установ, обрядів тощо. До того ж традиційна національна культура, потрапляючи у соціокультурну панораму сучасної людини, теж поступово втрачає значну частину своєї національної значущості, набуває вигляду масової культури.

Таким чином, виявляючи співвідношення національного та загального, вираженого у масовій культурі, з'ясовується, що характер присутності національної культури у буденному

житті сучасної людини пов'язаний із нестабільністю та адаптацією її елементів у сучасній культурі (етнопоезія, наприклад, як співіснування національної традиції віршування з новими тенденціями у літературі). Унаслідок, використані як першоджерела етнічні культурні зразки, якщо зразу і не втрачають своєї значущості та аксіологічності, згодом, принаймні, набувають іншого, буденного наповнення.

Отже, присутність національних культурних традицій у сучасній масовій культурі то зменшується, то збільшується, змінюючи свої обриси. У контексті глобальних процесів масову культуру сьогодення можна розглядати і як прообраз транснаціональної культури. Такий тип культури вбирає в себе і нівелює національні цінності та культурну самобутність окремого народу. Це культура-провокація і регулятор масової свідомості. Але механізми взаємодії національного і світового набагато складніші й сьогодні вже не можна обмежуватися їх простим протиставленням. Неприпустимо також ігнорувати небезпеку розширення масштабів поширення масової і транснаціональної культури у сучасному суспільстві. Саме унаслідок такого поєднання поступово нівелюється специфіка національних культур.

Звичайно, сьогодні спостерігається спроба узгодити різноманітні прояви національної культурної самобутності з щільною насиченістю стильових вкраплень сучасної глобальної культури. Це сприймається як природний процес. Це процес адаптації і засвоєння нових культурних елементів і форм, який виступає одним із етапів саморозвитку масової культури. Усі сучасні національні культури не можуть уникнути запозичень, тому що процеси світової інтернаціоналізації створюють і нові типи міжкультурних взаємодій і нові контексти, в яких вони розвиваються. Сьогодні вже абсолютно очевидно, що культурна інтеграція та уніфікація не послаблюють, а загострюють інтерес до національної ідентичності. Ослаблення культурного самоусвідомлення народом загалом або його окремими представниками загрожує національній безпеці країни.

Динамічна взаємодія народної і масової культури, загальнодержавних і особистих тенденцій, що виявляється у сучасному світі, вимагає пошуку гармонійного співвідношення між ними. Своєрідність такої взаємодії пояснює характер запозичень досвіду сторонніх культур, а також особливості неприйняття духовних традицій іншого народу. Тому кожна нація прагне зберегти свою унікальну культурну своєрідність за допомогою культурної самоідентифікації через національні культурні традиції. Отже, для України, як і для будь-якої поліетнічної країни, проблема збереження національного культурного розмаїття і пов'язані з нею проблеми національної культурної ідентичності є важливими й актуальними.

Список бібліографічних посилань

1. Марчук Є. К. Україна: нова парадигма поступу : аналіт. дослідж. Київ, 2001. 214 с.
2. Застольська В. Українська масова культура. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2011. Вип. 539–540. С. 182–187.
3. Суржик І. О. Етнос та українська етнічна культура в культурологічному вимірі. *Гілея: науковий вісник*. 2011. Вип. 47 (5). С. 306–312.

Одержано 29.10.2018

УДК 811.161.2'282

Дана Володимирівна ПОЛТАВСЬКА,

старший викладач кафедри українознавства

факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ;

Марина Сергіївна ПРОСКУРІНА,

курсант факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ДІАЛЕКТИ ЛУГАНЩИНИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА МОВНОГО ФОНДУ НАЦІЇ

Сучасна українська літературна мова є основою спілкування в різних сферах. П. Чучка зазначає, що загальнонаціональна українська літературна мова «однаковою мірою влаштовує не тільки киянина, одесита, полтавця і львів'янина, але й ужгородця й іршавця, перечинця і міжгірця, хустянина і рахівця, тобто кожного з 50 мільйонів українців». Але проблема

© Полтавська Д. В.,

Проскуріна М. С., 2018